

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitlér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.

A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Vármegyénk a szegedi országos kiállításon.

A Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület a Szegeden rendezendő országos kiállításon, amint tudva van, egy kollektív kiállítással vesz részt. Az e tekintetben kifejtett működés eredményeül Ráczy György kulai nagybirtokos és Szobonya Bertalan nyug. kir. igazgató következőkben számoltak be.

A topolyai, futtaki uradalom az egyesület kiállításában vesz részt.

A nagyobb birtokosok közül eddig alig néhány méltatta figyelembe az egyesület törekvését; a legridegebb közönnnyel kellett a két rendezőnek küzdeni, kiknek fáradságos munkájukat hogy mégis siker koronázta, azt a következőknek köszönheti:

Ráczy György Kuláról 4 lovat, Seidl Lipót Uj-Verbászról 1 lovat, Háhn József Kuláról 1 lovat és Nagy János Kuláról 2 lovat jelentettek be.

Bikityről jön 8 ló, továbbá Till Imre Borsódról 1 lóval, ifj. Ambrus János Ó-Moroviczáról 1 lóval, Fárba József Kuláról 1 lóval, Csizsacsák Ferencz Topolyáról 1 lóval, topolyai uradalom 2 percheran lóval, Dungserszky Lázár 3 lóval vesz részt.

Baromfival Martonosról és Kuláról három tenyésztő szerepel. Az asztalra való tárgyak és termények is szép számban vannak eddig bejelentve, de még sem oly mérvben, mint a hogy azt ettől a nagy megvétől fogja megkövetelni a világ.

Felkérem mindezeknek alapján a t. gazdasági közönséget, különösen a nagybirtokosokat, hogy térképekkel, fényképekkel, tervrajzokkal s egyéb fal- és asztalra való tárgyaikkal Szobonya Bertalan és Ráczy György urakat felkeresni méltóztassanak. Egyben tájékozásul azt is megjegyzem, hogy a

lókiallításra több lovat már terület hiányában nem fogadhatunk el. S tekintettel arra, hogy az asztal és falterületre vonatkozó tárgyakat már augusztus 20-án be kell szállítani Szegedre — a gyümölcs kivételével, mely szeptember 2-án kell hogy benn legyen — felkérem a kiállítás iránt érdeklődő t. közönséget, hogy bejelentéseiket sürgősen megtenni sziveskedjenek a fentebbi két tagtársunkhoz, miután külön-külön levélírással a nevezetteknek idejűk alig van, így is felettebb terhes feladatuknak csak nagy önfeláldozással tudnak eleget tenni úgy, hogy saját érdekeik szenvednek sokszor csorbát.

Latinovits Pál.

Nemzetiségi program.

A nagy francia forradalom, melynek lángja, mint egy tűz-szellem vonult el a vén Európa korházt teste fölött s azt sarkaiban megrázta, nemcsak Franciaországban, hanem az egész kontinensen részben új állapotokat teremtett meg. A „szabadság, egyenlőség és testvériség“ hangzatos jelszava alatt lerombolva az egyes osztályokat egymástól elkülönítő válaszfalakat; közgazdasági, kulturális, társadalmi és különösen politikai tekintetekben — új irányoknak, új eszmék és törekvéseknek vetette meg alapját. Az osztályokat elkülönítő korlátok ledöntésével létrejött egyenlőség megszüntette a hatalmi alárendeltségből származó összetartást, de megteremtette a közös származás, közös nyelv, közös érdek és közös célból kifolyó egyesülés eszméjét, mely jellegének megfelelőleg, hol szociális, hol pedig, különösen a jog és államelméletek ugynevezett történeti iskolája által elősegítve és az európai reakció érdekében gyümölcsösztetve, a nemzetiségi törekvés és mozgalom alakjában nyilvánul.

Mind a két irányu törekvésnek a tényleges állapotokon található irányzatai messze kiható veszélyeknek hordozzák csiráját méhükben; hisz egyike a társadalmi rend- és intézmények fölforgatását, másik pedig új államalakulások keresztülvitelét célozza. De a kettőnek vannak közös

érintkezési pontjai, van közös pszichológiai kulcsa és ezeket kell a baj orvoslása érdekében a gyakorlati politikának fölfedezni.

A francia forradalom utáni időszak az új tanok és irányok alapján létrejött nemzetiségi kérdés polyp-karjait hazánkra is kiterjesztve, művelésbe vette az alkalmas talajt és ezen eszmének állandó és határozott körvonalakkal kidomborított alakot biztosított. A korábbi s különösen a tizenhét században lezajlott Hóra-Klóskafé mozgalom nem is annyira és tisztán nemzetiségi, mint inkább a Dózsa-lázadáshoz hasonló jellegű paraszt-lázadás volt. Ennek éle, az azon időben csaknem kizárólag magyar elemből álló birtokos osztály ellen irányult; míg ellenben a legújabbban — senyvedő tüzként időközben fölfölcsapó és ujuló oláh mozgalmak politikai jellegükkel fogva — a magyar állam integritásának felbontásával, a hóbort által szült nagy Dákóromán birodalom eszméjének Magyarország és a magyar nemzet romjain való fölépítését célozzák.

Veszélyesebb jelleget, ugyszólva, csak az 1848—49-iki szabadságharc kitérésétől kezdve öltött, midőn a nemzetiségek közé a gyűlölet üszkét az osztrák politikai intézők dobták, kiknek akkor politikai irányához tartozott Magyarországon a hegemonia birtokában levő magyar nemzet és a többi nemzetiségek közötti viszálykodás és egyenetlenség létrehozása.

A politikai viszonyoknak legújabbban való átalakulása, különösen pedig az egyes népfajok és néptöredékek egyesülési törekvései meggyőzték a bécsi intéző köröket arról, hogy az Európa szívébe és a nagy néptörzsek közé ékelt magyar nemzet függetlensége és megizmosodása nemcsak az ő, hanem a béke és politikai egyensúly biztosítása tekintetéből egyszersmind az egész kontinens érdeke, — de legközvetlenebb érdeke magának Ausztriának, hol a széthúzó faji és nemzetiségi aspirációk az államegységet nemcsak, hogy nem biztosítják, hanem ép annak és a dinasztiajának fönnállása megkívánják a monarchia súlypontjának egy erős Magyarországra való áthelyezését. A viszonyok eme fejlődése vonta maga után a hagyományos bécsi politikai irány válto-

A „BÁCSKA“ tárcája.

Imádkozom érted...

Imádkozom érted,
 Kérem a Teremtőt,
 Adjon neked hibébb,
 Igazabb szeretőt.
 Igazabbat, mint én,
 Ki fölött kacagtál,
 Kinek szerelmével
 Csúful játszadoztál.

S míg az imám érted
 Fölszál, föl az Égbe,
 Áldást, hűbb szeretőt
 A számodra kérve:
 Tégedet szeretve
 Igazán és híven,
 Megszakad a szegény
 Agyonygyötört szívem...

Szerédy.

CSUKA KOMA.

Írta: Kőrmeny Pál.

Igaz, hogy nem Bács-Bodrogh vármegyében történt az, a mit elmondok, hanem tul a Dunán, Zalában. De éppen ugy megesetkezhetett volna Kupuszinán, vagy az istenáldotta Bácska bármelyik szögletében, ha ott vasutat építenek...

Boldogult Baross miniszterünk és Csuka koma esetét megelőzte a „göcseji vasut“ építése. Szép Zala vármegye székhelyétől délnek halad s majdnem Horvátország szélénél áll meg az a füstös igyekezet. A vármegye „Göcsejnek“ nevezett részét szeli át; azt a hepehupás földet, melynek jó népe ilyen fura masinát még

csak pingálva sem látott soha. Nem csoda azután, ha szörnyen kíváncsiak is voltak rá.

Csuka Mihály uram, Réthát érdemes gazdája, türelmetlenül számlálgatta a perceket a görbeszegi ujdonatut vasutállomáson, hogy mikor is ér már ide az az Isten csodája.

— Nem igaz dolog lehet ez, — kockáztatja meg türelmetlenül a szót Czompó koma, Csuka háta mögül. — Beesaptak minket.

— Dehogy; az nem lehet. Elmagyarázta nekem a körösztíam. Tudja kelmed, az az Árva Sándor gyerek, a ki tavaly került haza három csillaggal a katonáéktól. Huszár volt ott is; itt meg a vasparipát nyergeli, gyepelőzi, hogy ki ne rugjon a hámból.

Egyszer csak éles fütty hangzik és a következő pillanatban robogva tünt elő a mozdony az erdő mögül. Felbokrértázza, lobogózza haladt az állomás felé. Harsogó éljenzéssel fogadták az egybegyűlteket, csak Csuka uram nem tudott szóhoz jutni, annyira meglepte az, a mit látott. Kiszálltak az utazók. Az egyik fényes kocsiából egy hatalmas termetű ur lépett ki; őt figyelte, őt kísérte az egész tömeg. A nótárius ur is hozzá beszélt; olyan szép volt ez a beszéd, hogy beillett volna ünnepi prédikációnak.

— Ugyan ki legyen ez a nagy ur? — kérdé Csuka uram az egyik mellette állótól.

— Baross miniszter ur ökegyelmessége.

— Hm!

— Lássá kelmed, öneki köszönhetjük ám ezt a vasutat.

— Ne mondja! — A görbeszegiek is?

— Azok is; meg sokan ebben a szép hazában.

Csuka uram a komájával együtt odafurakodott a kisérlet közé; szemtől-szembe akarta látni a hatalmas embert, a ki vidám beszélgetésbe elegyedett egyikkel-másikkal. Észrevette az öreget is a miniszter és mosolyogva megszólította:

— Nos lelkem, eljött vasutat nézni? Ugy-e helyre egy munka ez?

— Nagyon is helyes, kegyelmes uram; csak egy kis hibája van.

— És mi legyen az a hiba?

— Az, hogy nekünk, réthátiaknak nem füttyül. Nem arra terelték az inzsellérek az utját... Hej, kegyelmes uram, ha segíthetne rajta!?

— Sok pénzbe kerül; az államnak meg most kevés van. Lassan csurog az adó, a vasutra való.

— Ugy-e mondtam, — fordul vissza komája felé Csuka uram — ugy-e mondtam, hogy fizessük ki a porciót annak idején... Kegyelmes uram, én is tartozom, meg a Czompó koma is vagy öt forinttal; tessék: kifizetjük. Könyörgünk, tegyen hozzá egy-két forintot az államkasszából: hadd ódalogjon felénk is ez a höppögő masina.

— Ne bántsák; majd csak otthon fizessenek. *Ha az Isten éltet*, azon lesznek, hogy kelmeteknek is füttyüljön a vasut; csak jó honpolgárok legyenek...

... Egyszer csak azután megkondult a lélekharang. Sirt egy gyászos özvegy, sirt a két kis árva; könyezett az egész ország. A gyászlobogók szomoruan hirdették, hogy nagy veszteség érte a hazát!...

Csuka uram, meg a Czompó koma pedig várva-várták azt a füttyözöt, mit a jó kegyelmes ur megígért.

— Ugy-e, azt mondta a kegyelmes miniszter, édes komám, — hogy *ha őt az Isten élteti*, lesz még nekünk is vasutunk. Pedig a jó Isten éltetni szokta az ilyen kegyes, jó embert...

Valamelyes ügyes-bajos dologban a községhezához hivatták mindkettőjüket. Itt azután szóbeszéd közben megtudták: hogy kit siratott a lélekharang, az a gyászos özvegy, az a két kis árva; és hogy miért borult gyászba az egész ország?... *Baross Gábor* halt meg... a jó kegyelmes ur!...

Csuka Mihály oda szól Czompó komához, egy öreg könyecseppet törölve ki szeméből:

— Meghalt az a jóság; az Isten nyugosztalja!... Meglássá komám, nem füttyül nekünk a vasut soha... de soha!...

zását és ezzel egyidejűleg Magyarország konszolidálódási törekvéseinek elnézését is.

Nem lehet célunk e helyen történelmi fejtegetésekbe bocsátkozni, melyek a hazai oláhság követeléseinek és törekvéseinek jogos, vagy jogtalan voltát lennének hivatva eldönteni, nem kutatjuk azon politikai okokat, melyek a nemzeti-ségi, de különösen az oláh-kérdést a legújabb időben elmérgesítették s ugyszólva, európai kérdéssé fújták föl, csak konstatálni kívánjuk ezen, mindnyájunk által észlelt s hova-tovább nagyobb mérvet öltő, veszélyes állapotok tényleges létezését s egyuttal keresni fogjuk az ezen állapotoknak Magyarország békéje s a magyar nemzetbiztonsága tekintetéből való megszüntetésére vezető s nézetünk szerint a célnak megfelelő eszközöknek körvonalozását.

Nem saunivizmus ez, hanem hazánk, nemzetünk és ezredéves történelmi emlékeink iránt tartozó kötelesség. Célunk nem a magyarosítás munkájának forszirozott keresztülhajtása s ez által a velünk egy hazában élő, bár más nyelvet beszélő testvéreink elnyomatása és az őket megillető jogaitól való megfosztása, hanem fajunknak az ország magyar jellegének, nyelvének és intézményeinek megvédése, nemzeti irányban való fejlesztése s a politikai magyar nemzet egységének békés uton való megteremtése.

Ezen reánk váró s már további halasztást vagy megalkuvást nem tűrő feladat megoldásánál különösen két irányelvet kell szem előtt tartanunk; nevezetesen az általános magasabb politikai szempontokat, egyesítésével mindazon követelményeknek, melyekkel a külföld előtt egy életképes, erős, egységes és politikai megbízhatóság kellekeivel bíró magyar állam és nemzetnek birtania kell; — de nem tévesztendő szem elől azon módozatok sem, melyekkel egy egységes állam keretén belül az egyes nemzetiségek jogai akként szabályozandók, hogy a történelmi folytonosság és kölcsönös jogviszonyokból származó jogok és kedvezmények kellő figyelemben részesíttessenek.

Mindenekelőtt tisztáznunk kell azon kérdést, hogy Magyarország polyglott jellegének dacára, a magyar faj politikai és társadalmi supremáciája ne csak elismertessék, hanem annak képe úgy a kül-, mint a belföldön híven visszatükröződjék is. — De, hogy ezt elérhessük, igyekeznünk kell a magyar nemzeti jelleget a kormányzati politika minden ágába fokozatosan úgy vinni be, hogy a politikai cél elérése mellett a nemzetiségek érzékenysége is megkíméltessek s a kormányzat gyakorlati része se szenvedjen hátramaradást. Meg kell értetni azt, hogy a magyar nemzet nem akarja a testvérmagyarokat kulturális fejlődésüktől és nyelvüktől megfosztani, hanem ezen jogaiknak respectálása mellett, magasabb állami szempontokból, egy közös cél és törekvési körbe bevonni, hogy közös érdekeiket fölismerve, Szent István jogára alatt együttes erővel és támogatással egy erős és a külföldnek imponáló Magyarország konszolidációját megalkothassák. — Föl kell szabályozni őket azon nyűg nyomása alól, hová a kifelé gravitáló, avagy kívülről jövő lelketlen izgatók által sodortattak. Vissza kell állítani azon szíves és benső testvéri viszonyt, mely századokon át a magyar, székely, szász, tót, szerb és román ajkukat egy lobogó alatt egyesítette, a közös haza függetlensége érdekében folytatott dülő és véres csatákban.

Nem harcot hirdetünk, hanem békejebbot nyújtunk, hogy egymást megértve, minden szív egyformán dobogjon — hazánk- és királyunkéért.

Régi hanyagságból származó, elmérgesedett állapotokkal állunk szemben. Ki kell emelnünk ezt a kérdést a magyar állami politikai eddigi teljesen szubjektív fölfogása keretéből, hogy eredeti, szociális jellegű okaiban, tényleges összetételében tanulmányozva, oly képet nyerjünk arról, mely megfelel azon komplikált jelenségnek, melyben a népszociológia álláspontjáról jelentkeznek előttünk ezek az aspirációk.

Igen szubtilis a kérdés és kétélű a fegyver, mely megoldásánál rendelkezésünkre áll. Kipróbált hazafiság, körültekintés, elfogulatlanság, tapintat s az állapotok alaptos ismerete oly kellekek, melyek nélkül ártani igen, de az ügynek használni nem fogunk. Mérséklet kellő szigorral és szigor elegendő mérséklettel mind oly tényezők, melyek megjelölik számunkra a középutat, melyen haladnunk kell s melyet messze látszó fátklya fényével bevilágít az önzetlen és tiszta hazaszeretet.

Hangverseny

— a kalocsai „Tanítók háza” javára. —

Hőség! hőség! hőség! Erről kellene tulajdonképpen írnom és nem a hangversenyéről, hogy: a hangversenyről írjak. Mert, ha a hőségről kellőképp szövegek, a keddi hangverseny oknyomozó történelmi írom le, már pedig soraimnak egyéb célja nem lehet, mint a lefolyt est történelmi há képet nyújtani. És a dolog mélyébe hatolva, kutatni, mint volt a koncertnek olyan képe, a milyen volt. Ha okát akarom adni, újból fel kell kiáltanom, hogy hőség! hőség! hőség!

Jó vicc kelt szárnyra a néző, illetve hallgató közönség körében, a mikor a dalárdisták szószólója keneteljes hangon jelentette, hogy: „Kremsér, Télen”-je következik! A megváltás érzetével gondolt ekkor mindenki Kremsér Télenjére, de bizony ez sem volt képes a hallgatóságot lehűteni, éppen ellenkezőleg, csak gyújtott az a nagy tűzzel előadott melódia.

Térjünk csak vissza a színház külső képére!

Városunk színházjáró és koncertlátogató közönsége Tátrafüreden járja a fenyőillatos hegyutakat, veri a Balaton habzó hullámain, — vagy ott áll a cséplőgép szájánál és noticába jegyzi, hány méter buzája lesz, — hogy fizet a zab? Más része pedig kinn nyaral a csatorna partján a pormentes szőlejtében, vagy megelégszik a maga kis kertjével, a hol leterítette, — ha nem is subáját, de perzsa szőnyegét sem, a gyöpre s onnan olvassa a csillagok millióit és elmélkedik azok járása felett és csak akkor zavarja meg a pokoli kényelmét, a mikor már éppen! megszáradt a torka s éppen! eljött az ideje, hogy a kutba-hűtött spricerből huzzon egyet.

Oknyomozó történelem nélkül is, ebben látjuk az okát annak, hogy bizony a mi kis színházunk nem telt meg erre a kiváló hangversenyre sem.

Mert „kiváló” volt ez a hangverseny minden részében. Bocsanatot kérnénk és letennők a tollat, ha valaki azt kívánna, hogy elsoroljuk az érdemeket érdemeit. Ily nagy dologra vajjon ki vállalkozhatik? Már maga az a tény, hogy ez a díszes művészársaság nem kerülte el városunkat, felkeresett minket is, hálás érzeteket bennünk és köszönjük ezt a zombori róm. kath. tanítótestület minden egyes tagjának, hogy keresztül vitték és lehetővé tették.

A mikor ezért köszönetet mondunk, halánkat fejjezzük ki a művész társaságnak első sorban. De hát adunk az Urnak is, mert ily büszkékké tett bennünket, hogy ennyire kiváló és művészi fokon álló intelligenciájú testületben mutatta meg nekünk letéve lenni a magyar népnevelést. Nyugodtan és büszkén haladhat az edes hazám tovább, jó és avatott kezek rakják le a jövő építéled alapköveit!

A hangversenyen nem tartották be a hirdett programot. A közönség tájékozására előszóval hirdették a következő zene- vagy énekszámokat.

A testület zenei képzettsége várakozáson felüli. A legnehezebb zene- és énekszámokat a legnagyobb precizitással, a költő intenciójának teljesen megfelelőleg interpretálták.

Ritkán adatik alkalom városunk közönségének ily kitünően szervezett és oly hatalmas zene- és énekkarok előadásában gyönyörködni.

A színházban tartott koncert után a polgári kaszinóba vonult át a közönség, hol díszesen terített asztalokon pompás vacsora várt az érkezőkre. A vacsora folyamán több fölköszöntőt mondtak, a melyben kifejezésre jutott a vendég művészek iránt érzett hála és nagyrabecstetés.

Vacsora után vig tánca perdült az egész társaság, a minek tán sosem lett volna vége, ha nem kellene egyszer mindennek végének lenni.

Ki munkásainak sorsát javítja, a maga javát mozdítja elő. Örömet, önzetlenül él kötelességének a munkás, ha nincsenek nyomasztó anyagi gondjai. Ezen szempontból a magyar társadalomnak nincs szentebb feladata, mint tanítóinak anyagi helyzetét javítva, sorsát biztosítani. Mert a nemzet javán munkálkodik ugyan mindenki, a polgári kötelességeit híven teljesíti: pap, orvos, iparos és földműves egyaránt; de par excellence a tanító „a nemzet napzsámosa.” A francia bölcsész, Rousseau, a porosz hadvezér, Moltke, a magyar államférfi, Eötvös és kivülök száz és száz lángeszű ember hirdeti már régiesen, hogy a modern állam sorsa első sorban népnevelőinek, a tanítóit kar kezében van letéve.

E szempontból a művelt államok sorában talán egy sem tett oly keveset, mint Magyarország. Ezer meg ezer tanító tengődik nálunk 300 forintot fizetésben, sok ezer 400, az átlag 500 forintot. Ha egy ily tanító azután nagyobb családdal van „megáldva”, ha csak 2—3 gyermekét is kell a városban iskoláztatni, akkor bizony nem épen az jár mindig az eszébe, hogy minél bazafiasabb és minél értelmesebb polgárokat neveljen, hanem éjjelnappal családjá jövőjén töpreng.

Néhány lelkes paedagogus hervadhatlan érdeme, hogy az állam és társadalom figyelmét felébresztették és oda irányították egy intézményre, mely a tanítókat ezen legnyomasztóbb gondtól megmenti. Ezen intézmény a tanítók háza.

Nagyobb városokban, hol többféle közép- és felső iskola van, házakat állítanak fel, hol tanítók gyermekei iskolai tanulmányaik teljes tartamára ingyenes vagy mérsékelt árú ellátásban részesülnek, tanulmányaikra nézve pedig szakszerű ellenőrzés és vezetés alatt állanak. Így tehát kettős áldás háramlott ez intézmény révén a tanítóokra: gyermekeik megélhetése és erkölcsi épsége egyaránt biztosítva lévén. Ilyen tanítók háza áll fenn két év óta Kalocsán is.

Az egyházmegye bőkezű főpásztora, Császká György kalocsai érsek két év előtt ingyen telket és 38,000 frtot adományozott a tanítók háza javára. Katolikus tanítók gyermekei, kik Kalocsán végzik gimnáziumi vagy tanítóképzési tanulmányaikat, itt ingyenes, esetleg 5—8 frtyi árengedménnyel ellátásban is részesülnek. Sőt évi segélyt is juttat a jószívű érsek a tanítók házában, hogy minél több gyermeket fölvehessenek. Azonban így is csak egy részét a folyamodóknak képes befogadni. De ez nem fog soká így maradni. Maguk, kik e jótételemében részesültek, fognak gondoskodni, hogy utánok minél többnek jusson. E törekvés adta meg az impulzust a keddi hangversenyre, a mely sajnos, Zomborban csakis erkölcsi sikerrel járt.

Kanyó Jenő.

Ujdonságok.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Weisz Henrik váai járásbírói telekkönyvi betétszerkesztési szakdjnokról a bajai járásbírószághoz irnokk nevezte ki.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Papp Gyula zombori kir. törvényszéki írnokot a székelyhídi kir. járásbírószághoz kir. segédtelekkönyvvezetővé nevezte ki.

Előléptetés. A kereskedelemügyi miniszter Manhold István posta- és távirófelügyelőt, a bajai kir. posta- és táviróhivatal főnökét, a VIII. fizetési osztály 1. fokozatába (1800 frt) léptette elő.

Nász a Vojnits családban. Ritka fényes ünnepelte esküvőjét a kitting képzettegű és rokonszenves modoru dr. bajai Vojnits Lajos, zentai kir. közjegyző, bajai Vojnits Simon nagybirtokos fia, bajai Vojnits Vjera kisasszonnyal, néhai bajai Vojnits Jakab nagybirtokos és aransarkantus vitéz bájos és ritka műveltségű leányával. A szép ünnepély Roglaticán folyt le, özvegy bajai Vojnits Jakabné szül. Pilaszánovits Mária urnó vendégszerető és nagyuri házában. A násznép reggeli 8 órakor gyülekezett. Szébnél-szébb négyes és kettes fogatok szállították az előkelő vendégeket az uri házhoz. A szép fogat itt nem is feltűnő, hisz messze földön híresek a Vojnitsok nemesvérű pompás lovaikról. A polgári esketést Szilvassy bajai jegyző végezte. A násznép fogatokra kelve, Bajsára hajtatott, hol az egyházi esketést folyt le. Egész Bajsa nagyközsg talpon volt és bámulta a csendes közönségben szokatlanul fényes felvonulást. A templom megtelt a környékből egybesereglett nézőkkel. A tágas egyház padozatán mezei virágok voltak szétszórva; az egész templom fényben uszott. Az esketést megelőzte a házassulók miséje, melyet Százmán bajai, Schadt morovici plébánosok és Litvai topolyai káplán mutatott be az Urnak. A mise alatt az orgona hangjai zúgtak, ábitattal töltvén el a jelenlévőket. Az esketés után Százmán plébános emelkedett bangu beszédet intézett a fiatal párhoz. Az esküvő mint násznagyok szerepeltek: a vőlegény részéről Vojnits Máté, a menyasszony részéről id. Vojnits Sándor. Mint vőfélyek: Vojnits Béla és Andor, Latinovits Géza, Magyar Jenő. Nyoszolyóleányok: Vojnits Eta, Ilona és Nella, br. Hoeller Josephine. Az esküvő után a násznép visszafért özvegy Vojnits Jakabné házához, hol dusan terített asztalok várták a vendégeket. A házasszonyi tisztelt ritka szeretetreméltósággal és szíveséggel Vojnits Jakabné teljesíté. Az ebéd alatt pompás kedv uralkodott; jó magyar szokás szerint felköszöntőkben sem volt hiány. Sikertült pohárköszöntőt mondott id. Vojnits Sándor a fiatal párra, Százmán plébános a két örömanyára, Latinovits Géza a nyoszolyóleányokra. A délutáni órákban a fiatal pár kocsin Zentára utazott, a férj tartózkodási helyére, ekkor a vendégek is oszladozni kezdtek. Élénk sajnálkozást keltett, hogy a vármegye népszerű és közszeretettben álló, derék főispánja, báró Vojnits István a szép ünnepélyen, betegsége miatt, meg nem jelenhetett, bárba az egyik násznagyi tisztség neki volt szánva. Veres Béla orsz. képv. csinos felköszöntőben megemlékezett a távollevő főispánról. A násznép sorában láttuk: Vojnits Simonét, Vojnits Maténé, ifj. Vojnits Sándort bejével, Antonovits Józsefet nejevel, Veres Bélánét, Vojnits Oszkár, Elemért, Józsefet, Vojnits Dávidot nejevel, dr. Sántha Elemért, Vojnits Dezsónét, Rohonczy Lőrincet és Elemért, br. Hoeller Istvánét stb. Az esküvőn résztvettek feledhetlen emlékekkel távoztak a szép ünnepélyről.

A Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulat gyarapodása. A napokban Rauschenberger apatini polgári iskolai igazgató a történelmi társulat muzeumát értékes régiségekkel szaporította. Ajándékképek beklüdtött egy pár honfoglaláskori kengyelvasat és zablát, egy rézkori lánzsavéget, továbbá a praehistorikus korból pattogottatott kőszilánkokat, melyek nyilbegyeknek használtattak. Ez utóbbi adomány felette becses, mivel vidékünkön ily érdekes lelet még nem fordult elő. Mindannyi régiség lelőhelye: Apatin környéke. Vajha! vármegyénkben több ily lelkes férfi akadna, ki a történelmi társulat muzeumát adományaival gyarapítaná. — A mint értesültünk, újabban számosan léptek be a történelmi társulat pártoló tagjai közé Latinovits Gézának, az egyesület pártatlan buzgalma, lelkes alelnökének gyűjtő ivén; a többi közt: Bács-Almás, Jankovác, Melykut, Bikity, Borsod, Csávolgy, Tatabáza, Matheovits nagyközsegek; dr. Szucsits Sándor plébános, Hallósy Kornél jegyző, Panesz Péter földesgazda, Hipp Dezső főszolgabíró, Grossmann Vilmos nagyvállalkozó, mint alapító tag 50 frttal stb. Kívánatos lenne, ha a vármegye egyetlen kulturális egyesület nemes céljait minél többen anyagilag is támogatnák.

Diszoklevél. Megyei közégi tanítóegyesületünk központi választmánya e hó 2-án tartotta rendes ülését a vármegye-palota kis tanácskozó termében. A tárgysorozat kiemelkedő pontjai ezek voltak: 1. Az osztott népiszkolai tanítás tervezet; 2. a „Tanítók Háza” és az „Eötvös-alap”; 3. a tanítók egyesületi életének fejlesztése. — A Zentán tartandó közgyűlés napján szeptember hó 8. és 9-ike állapított meg. Előadóként az apatini, a szabadkai és a zentai körök fognak szerepelni. Részletes tájékozást a „Bácskai Tanügy” szeptemberi száma fog nyújtani. Ülés után a központi választmány testületileg tiszteltett Gráff Nikáz kir. tanfelügyelőnek, hogy a mult évi jubiláris közgyűlés határozatát végrehajtsa: a tiszteletbeli tagságról szóló diszoklevelet átadja. Molnár Ferenc egyesületi elnök gyönyörű beszédében tanfelügyelőnknek hosszú működésében szerzett bokrak érdemeire utal s különösen kiemeli, hogy ő volt egyesületünk megalapítója s neki köszönhető, hogy az első negyedszázados multra oly büszkén tekinthetünk vissza. Tanfelügyelőnk örömmel fogadja lankadatlan munkásságának ezen első kitüntetését s csak azt sajnálja — ugymond — hogy nem rendelkezik oly szónoki tehetőséggel, a melylyel egész lelkét szavakba önthetné, hogy meggyőződtessen bennünket s általunk küldöinket: Bács-Bodrogh vármegye minden tanítóját, hogy a mint eddig, ezután is testestől-lelkestől a tanítóinak fogja magát szentelni. A szeretetnek és tiszteletnek ezen újabb jele leszen támasza fáradságban és nehez hivatásában. Ezután a választmány nagy része Szabadkára rándult, hogy Radics Jakab nyug. kartársunknak is átadja a diszoklevelet. Könnyekig megható volt az a jelenet, a midőn elnökünk az időközben szemévilágát vesztett ünnepeltet üdvözölte. A szabadkai kartársak igen gyöngéden — egy gyönyörű rózsacsokorral — fejezték ki tiszteletüket. — Mindkét oklevelet egyesületünk tagja készítette. Az egyiket Molnár Ferencné Radics Jolán, a másikat Kleiner József apatini kartárs s mind a kettő remek munka.

Eljegyzés. Rehák Bökét, Rehák István leányát folyó hó 6-án eljegyezte Váry Endre apatini kir. segédtelekkönyvvezető.

Hymen. Kressák Pál ujvidéki erdőszelölt folyó hó 6-án kelt egybe Pukáts Janka kisasszonnyal, özvegy Pukáts Antalné ny. m. kir. főerdészné leányával.

Kinevezés. Szántó Erzsit a palánkai polg. leányiskolához tanárnóvé neveztek ki.

Iskolatársak 25 éves találkozója. Folyó évi augusztus hó 5-én ülték meg Baján a 25 éves találkozási ünnepet azok az iskolatársak, a kik a bajai főgimnáziumban 1874-ik évben érettségire tettek. Lélekemelő volt az ünnepély. Reggeli 10 órakor a megjelentek — mintán neveiket, állásukat és tartózkodási helyüket előbb a gimnázium vendéglőjébe bejegyezték — testileg gyász-misést hallgattak a róm. kath. templomban az elhunyt iskolatársak és tanáraikért, dr. Margalits Ede volt kedves tanárunk vezetése mellett. A gyász-misést Rokkenstein Nándor gákovai plébános, mint hosszú időn keresztül volt iskolatársuk mutatta be az Urnak. — 25 év előtt is ugyanitt hallgatták az iskolatársak a „Te Deum“-ot, melyet akkor Berényi Dániel, volt kedves hittanárunk celebrált fényes segédlettel. Mily különbség volt a két idő és a két bálafohász között? ... Akkor, mint véres reményű ifjak ajkáról szállt a magasba bálaadó ének az Ur számoláshoz, most, mint néma fohász csendes ima alakjában repült az ég felé áldást könyörögve az Uról az élőknek a további munkára és örök nyugalomra a megholtaknak. ... Mise után megkoszorúzták Baja város „Petőfijének“: Tóth Kálmánnak a szobrát, gyönyörű babékoszorúval, mely után Berényi Dánielnek, mint felejthetetlen, kedves hittanárunknak a sirjánál rótták le a kegyelet adóját, szintén egy gyönyörű koszorúval. Tóth Kálmán szobránál dr. Margalits Ede egyetemi tanár, Berényi sirjánál pedig dr. Molnár I. Lajos főgimnáziumi tanár mondtak eszmegazdag beszédet, a tölték megszokott szónoki hévvel, a mely nemcsak az ést és a szívet ragadta meg, a mely nemcsak az egybesereglett iskolatársak szemeiből fakasztotta ki az igaz szeretetnek a gyémánteseppjeit, de a szép számu hallgatóság arcáról is bőven lepergett az őszinte részvétel drága gyöngyeit. Ezek után a volt iskolatársak dr. Margalits Edevel és a vendégekben megjelent barátaikkal odaálltak a fotografus masinájára, hogy az egy csoportképben, 25 évvel megfialítsa őket. Déli egy órakor bankett volt a kaszinó kertjébe helyiségekben, a legkifinomottan összeállított „menü“-vel, melyen részt vettek: dr. Margalits Ede egyetemi tanár, mint az ünnepelőnek volt kedves tanára, az egy időben érettségire tett 26 kartárs közül pedig: dr. Molnár I. Lajos budapesti főgimn. tanár, Türr Antal Bács-Bodrogh megye központi főszámvéveje, dr. Czvetkovits Péter zombori ügyvéd, Szabó Ferenc szegvárdi főgimn. tanár, Dezső Lajos pénzügyminiszteri számellenőr, Tury Ferenc bajai rendőrkapitány, dr. Schmidt Oszkár kis-kéri közégi orvos, Rutterschmidt Endre m. á. v. ellenőr Budapesten, Brandeis Ferenc bonyhádi ténztári titkár, Tessényi József fajsi jegyző és Várkonyi Sándor szegvárdi tanító. — Mint vendégek és hosszú időn keresztül volt iskolatársak megjelentek: Rokkenstein Nándor gákovai plébános, Rédey Károly siklósi polg. isk. igazgató, dr. Lemberger Ármán ügyvéd Baján és lapszerkesztő és Lakner István bajai főszámvéve. Meg kell itt jegyez-nem, hogy a volt iskolatársak közül egy negyed század alatt 9 elhalt, a még életben levő meg nem jelentek pedig kimentették elmaradásukat. — Hogy jó bácskai szokás szerint a bankett nem folyt le szárazon, azt talán mondani sem kell. Az őszinte szeretetnek, az igaz barátságoknak oly imponáns megnyilatkozása ritkán jut ugy érvényre, mint a hogy az ezen ünnepély alkalmával kifejezést nyert. Testvér nem ölheteti melegebben a keblére testvérét, mint a hogy tették azt 25 év múltán egymással a jó iskolatársak. Hogy dikciókban sem volt hiány, annak fényes tanubizonyossága a megjelentek névsora. Dezső Lajos dr. Margalitsra, dr. Margalits volt tanítványaira, dr. Molnár Lajos ismét dr. Margalitsra, Dezső Molnárra emelték a poharukat szivök egész melegevel. Majd a közömbajnak engedve, Türr Antal mondott az iskolatársaira általános figyelem közt meghallgatott meleg pohárköszöntőt. Mikor pedig a kedélyes társaság már benne volt az „igazságban“, megeregedtek a szellemesség sziporkázó rakétái és annyira pattogtak, hogy a vén napot is felélesztették az álmából. Haragudott is az „öreg“, mert a midőn a baranyai begyek mögött kidugta a bozontos fejét, olyan vörös volt a mosdatlan arca, hogy a volt iskolatársak — ijedtökben — szétfutottak tőle, szentül megfogadván egymásnak, hogy 5 év után megint megfoszantják ezt a vén „uzsorást“, ha csak addig valaki a véres koronáját le nem títi a fejről. Bizony ilyen helyre „muri“ ritkán pipál a vármegye. Adja az ég, hogy egy újabb negyed század múlva „arany lakodalmát“ ülhessék meg ezek a jó iskolatársak annak a nagy napnak, a melyen örök frigyét kötötték egymással igaz, őnzellen és soba ki nem alvó szeretetből.

Installáció Kolluthon. Folyó hó 6-án installáltott ünnepélyesen hivatalába Reichheld Károly kolluthi plébános. Ez ünnepélyes beiktatást, melynek symboluma az evangéliumi könyv és a templomkules átadása, remek beszéd kíséretében Maison ker. esperes végezte. Ezután az ünnepelt szent beszédet tartott, utána pedig nagy papi segédlettel fényes misét celebrált, melyen a „Daloskőr“ énekelte. A misét fényes ebéd követte, melyre az ünnepeltnek helybeli vendégeim kívül hivatalosak voltak a kerületi papság és sok jóbarátja messze földről. Az első felköszöntőt Reichheld Károly plébános mondotta a királyra és a pápára, nyomban utána pedig vendégeire; Maison ker. esperes Reichheld Károly plébánosra; Márton Mátyás kanizsai plébános általános tetszés és derűtség között Reichheld Károlyra; Maison esperes a béke, szeretet és barátság felvirágzására; Gáspár Vendel jegyző ifjúkori barátjára, Reichheld Károlyra. Többek között beszélt még: Morvay Imre az ünnepelt plébános édes anyjára, Reichheld Károly Mészner István apátra, Morvay Imre dr. Zátonyi orvosra és dr. Igáma Gáspár Vendel jegyzőre stb. stb. A kitűnő házigazdától pedig csak 2 óra után reggel bucsuztak a jókedvű vendégek.

Öngyilkos honvéd. Szerdán reggel egy honvéd a bezdáni és a sikarai ut közötti kukoricában agyonlőtte magát. Hettesheimer Henrik, a kir. törvényszék vizsgálóbírája, dr. Duchon János és dr. Hável orvosok azonnal kimentek a helyszínre megállapítani a tényállást. Amikor a katonaság a Sikarából jött haza, a szegény hátramaradt és úgy követte el borzasztó tettét.

Házasság. Travnik Gyula m. kir. pénzügyigazgatóság titkár e hó végén vezeti oltárhoz Zentán Rieger Irén Róza kisasszonyt, Rieger Ignác leányát.

Alapítvány. Spitzer Károly bajai szeszgyáros 50 forinttal a zombori sport-egylet alapító tagjai közé lépett.

Az új bácsi püspök bevonulása. Ujvidékről írják: Vasárnap délután 5 órakor tartotta Sevits Mitrofan, az újonnan felszentelt bácsi gör. kel. püspök díszes bevonulását újvidéki székhelyére. Már a korai délutáni órákban óriási néptömeg hullámozott azon az utcán, melyen a menet bevonulandó volt. Sokacok, szerbek, tótok, Bácska összes nemzetiségei összesereglettek a közeli falvakból a nagy látványosságra, népies öltözékeivel általában érdeklődést kelteve. A Duna-utca torkolatánál óriási diadalkapu volt felállítva, honnan egészen a székesegyházig a szerb iskolák, tüzoltók és más egyéb szerb egyesületek vontak kordont. Végtelen kocsisor telve a szerb hitközség tagjaival, vonult az új püspök elé a karlócai országútra, hol is Popovits Péter, a szerb hitközség elnöke szerb nyelven üdvözölt. Számátalan mozsárlövés hirdette, hogy a menetet megindult. A diadalkapunál a városi tanács élén Petzy Popovits István polgármester szintén szerb nyelven tartott lendületes beszédet fogadta, mire a főpap röviden válaszolt. Innen az elébe ment és alájárendelt papság hódolatát fogadván, annak kíséretében gyalog a székesegyházba vonult. A bejáratnál egy kis ünnepi incidens zavarta meg az ünnep magasztosságát. A midőn Sevits a templomba lépett, a menyezetről egy jókora darab levált és csekély hiba, hogy meg nem sebesítette a belépő püspököt. Városszerte rossz omennek tartják ezt. A templomban felolvasták Brankovits patriarka megerősítő levelét, azután pedig Sevits rezidenciájába vonult, hol kenyérrel és sóval fogadták. Majd a küldöttek hosszú sorát fogadta. Elsőnek dr. Flatt Viktor főispánt fogadta. Este fátylasmenet és katonazene volt az új főpap tiszteletére. Az egész város ki volt világítva. Óriási néptömeg hömpölygött még a késői esti órákban is az utcákon.

Halálozás. Nityin János Csurog község jegyzője folyó hó 8-án meghalt. Haláláról vettük a következő gyászjelentést: Özv. Nityin Jánosné szül. Szakácsi Irén egy a maga, mint kiskorú három gyermeke nevében fájdalmas szívvel tudatja szeretett és felejthetetlen jó férjének Nityin János Csurog község jegyzőjének 1899. évi augusztus hó 8-án, reggeli 6 órakor, élete 33. évében rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai folyó hó 9-én délelőtt 9 órakor fog a g. k. szertartás szerint a csurogi sírkertben örök nyugalomra tételni. Áldás drága hamvaira!

Felhívás a magyar gazdaközösséghez.

A gazdasági egyesületek országos szövetsége az általa rendezendő szegedi országos mezőgazdasági kiállítással kapcsolatosan a mezőgazdaság elméleti tárgyalást igénylő legégetőbb kérdéseinek előkészítése végett az V. országos gazdakongresszust rendezi. A kongresszus napirendje: Ezen kongresszusnak első ülése szeptember 4-én, hétfőn délelőtt 9 órakor nyílik meg a következő tárgysorozattal: 1. A kongresszus megalakulása. 2. Elnöki megnyitó. 3. Bernát István előadása az I—IV. országos gazdakongresszusok határozatairól és ezek révén az elért eredményekről. 4. Majláth József gróf: a falusi jólét emeléséről. Ugyaneznap délután 3 órakor: 1. Az új földterhementesítésről. Előadó György Endre. 2. Az uszatorvény reformjáról. Előadók: Makfalvay Géza és dr. Csillag Gyula. — Szeptember 5-én délelőtt 9 órakor: 1. Malcoms Jeromos báró: a szövetkezeti ügy fejlődéséről. Szakelőadások szövetkezeti dolgokról: 2. Bujanovics Gyula: a fogyasztási szövetkezetekről. 3. Meskó Pál: a gabonaértékesítő szövetkezetekről. 4. Gróf Széchenyi Imre: a tüz- és jégbiztosításról. 5. Gróf Károlyi Sándor: az életbiztosításról. 6. Sierbán János: a tejszövetkezetekről. — Kedvezmények. Kongresszusi tagok az összes államvasutakon II. oszt. jeggyel első osztályon, III. oszt. jeggyel a II. osztályon utazhatnak úgy a gyors-, mint személyvonatokon. A kongresszusi jegy egyuttal állandó belépti jegy a kiállításra. — Az V. országos gazdakongresszus szabályzata: 1. §. Ideje: 1899. szeptember hó 4. és 5-én, helye: Szegeden a városbáza nagytermében. 2. §. Tagjai lehetnek mindazok, a kik f. évi augusztus hó 20-ig a kiállítási irodánál (Budapest, Köztelek) jelentkeznek s a tagsági díjat 3 frotat az országos magyar gazdasági egyesület pénztárába lefizetik. 3. §. Gazd. egyletek és szövetkezetek tagokul szintén fölvehetők s magukat kiküldöttek által képviselhetik. 4. §. A tagok névre szóló igazolványt kapnak, amely a tanácskozáskorban való részvételre, a vasuton kedvezményes utazásra s a kiállításra szabad belépésre jogosít. 5. §. A kongresszust az előkészítő bizottság elnöke nyitja meg s fölhívja a jelenlevő tagokat a szervezkedésre. Az előadás tárgya és sorrendje, valamint előadói tekintetében az előzetesen megállapított program iránnyadó. 6. §. Az előadások tartama legfeljebb 40 perc, minden felszólaló 10 percet vehet igénybe, rövidebb helyreigazítások és személyes felszólalások 2 percet vehetnek igénybe. 7. §. A kongresszus szavazás esetén szótöbbséggel határoz. 8. §. Munkálatai ki fognak nyomtatni és minden tagnak megküldetni. 9. §. Az itt nem érintett kérdések tekintetében, ha ennek szüksége fölmerül, a kongresszus elnöksége határoz. A kongresszus előkészítő bizottsága nevében: Gróf Zselénski Robert, elnök. Bernát István, titkár.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Mélyen szomorodott szívvel jelentjük minden rokonainknak és barátainknak, hogy felejthetetlen férjem, illetve vejnünk és testvérünk Maróthy Lajos lalittyi ág. hitv. ev. lelkész folyó évi augusztus hó 5-én délután 2 órakor, életének 36-ik évében, házasságának 8-ik hónapjában jobblétre szenderült. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 7-én délelőtt 10 órakor fognak az ág. ev. sírkertben örök nyugalomra tételni. Lality, 1899. évi augusztus hó 6-án. Béke legyen áldott porai felett! Maróthy születtett Borovszky Irma, neje. Borovszky Károly, apósa. Borovszky szül. Tessényi Gabriella, anyósa. Soltész szül. Maróthy Helén, Szilávik szül. Maróthy Bella, testvérei. Özv. Goldperger Józsefné és gyermekei.

Az orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlése Szabadkán. Szabadka város közönsége nagyban seregykedik és dolgozik az előkészületeken, hogy a fővárosból és az ország egyéb részeiből ide érkező vendégeket, tudósokat méltó vendégszeretettel fogadják. Maga a város e célra 3000 frtot szavazott meg, de azonkívül egyes magánosok is, úgy anyagilag, mint erkölcsi támogatásukkal hozzájárulnak az ünnepség feljének emeléséhez. — A vendégeket részben Palics

fürdőben, részint pedig Szabadkán magánosoknál fogják elszállásolni. Eddig mintegy 300-an jelentkeztek, köztük országunk legnevesebb orvosai és természettudósai, kik a gyűlésen tudományos felolvasásokat fognak tartani. A város egy monográfiát ad ki Szabadka kulturális, etnografiai, kereskedelmi és ipari fejlődéséről, a monográfiát Csillag Károly dr., Reiser Lajos dr. ügyvédek, lapszerkesztők s Szebenburger Károly főgymnasiai tanár írták. A tudósok és vendégek tiszteletére nagy ünnepségek lesznek ott tartózkodásuk alatt, ezen napokon lesz a „Szabadkai Sport-Egylet“ országos versenye, melyre országos hírű atléták neveztek; s végül Szabadka város bálja a palicsi fürdőben. A vándorgyűlés befejezése után az azon résztvevők Bosznia és Hercegovinába rándulnak. Szabadkáról augusztus 31-én reggel indulnak, az első állomás Lasvó lesz, innen Jajcara, Szerajevóba, Hidzse-fürdőbe, Mosztárba, Metkovicra, innen Fiuméba, Fiuméból Budapestre. — A bosznia-hercegovinai országos kormány értesítette a szabadkai rendező-bizottságot, hogy örömmel látja a kirándulókat, kényelemről, kalauzolásról és kedvezményes vasuti jegyről gondoskodva van. A jelzett ut költsége (vasut és bajó) I. osztály 48-55 frt, a II. osztály 39-40 frt. Jelentkezések e hó 27-ig fogadhatnak csak el és pedig Békefy Gyula dr. ügyvédnél Szabadkán, mint a vándorgyűlés titkáranál. A vándorgyűlés szabadkai bizottságának élén Schmausz Endre főispán áll, ki mindent elkövet, hogy a vendégek Szabadkán jól érezzék magukat.

Megkéselt rendőrök. Bács-Gyurgyevéről írja tudósítónk: Véres verekedés volt folyó hó 6-án délután a nagykorcsmában és az utcán. Musiczki Sztévo, Bogdanov Pája és Cserkerov Ráda rovtott multu gyurgyevói lakosok, miután már egy kissé felöntöttek a garatra, betértek a nagykorcsmába. Utánuk ment Setyevon Milán községi rendőrzetű is, ki kézzel elelőlt akadályozta meg verekedésüket. Felszólította őket a távozásra, amire Musiczki Sztévo a késsével felelt. Több súlyos természetű sebet ejtett a fején, altestén és kezén. Azután széjjelfutottak. Musiczkit három rendőr üldözöbe vette, de amint utólérték, nekik is kijutott a pengéből, sőt ami több és ami legkevésbé sem válik becsületére a rend őreinek, az egyiknek elvette a fegyverét és úgy menekült el megszurkált üldözöttől. A napokban azonban a csendőröknek sikerült elfogni. Két társa a kukoricásban elbujdosott.

Szerencsétlenség. Zentán folyó hó 1-én egy két és fél éves kis leány, Branovacki István Bránka nevé leánykájá szerencsétlen veget ért. Forró tejbe bukott a kis leány és mire észrevették, meghalt. Mivel a gondatlanság esete látszik főnforogni, a szerencsétlen esetből kifolyólag megindították a vizsgálatot.

Gyilkos menyecske. A Szabadka és Szeged közti határban legszebb pusztá az „Átokháza-pusztá“, mely nemcsak kitűnő földjeiről, de kiváló szépségű magyar leányairól is híres. Itt lakott Bertók István gazdag özvegy is az ő két szemrevaló, csinos leányaival, Juliskával és Katali. A fia Antal szintén ezen a pusztán lakott a szomszéd tanján és apjáról rámaradt vagyonával önálló gazdaságot folytatott. A szomszédban lakott Német Imre is, fiatal feleségével, Agnes Mariskával. Bertók Antal sűrűn járt a szép asszonyhoz és el is csábította őt, emiatt igen gyakori volt a véres verekedés Német Imre és Bertók Antal között. Az asszony ott hagyta férjét. Német Imre átment a Bertók Antal tanyájára, hogy feleségét visszahívja, de az Antal bicskával fogadta, súlyosan megsebesítette ellenfelét s e miatt most tili le büntetését a szegedi kerületi börtönben. Az egyedül maradt Német Imréné — kit most már férje eltaszított magától — átment Bertók Istvánhoz, hogy megkérlelje őket, de nem volt ottthon más, mint a szép 18 éves Juliska. Ez a bérésekkel kiűzette a tanyáról bátyjuk megrontóját, Német Imréné. Ez boszut forralt. Lopva visszament a tanyára, vasállalt vett kezébe, mit a szertiskertben talált. A szertiskert szélén talált Juliskát, odasompolygott s hátulról orozva kétszer, a mint csak erejéből tellett, úgy vágta fejbe a szegény fiatal leányt, hogy vértől boritva rogyott össze. Kiállításaira odarohantak a tanyai cselédek s rámltetlett látták, hogy a szép leány a földön hever s halántékából csak egy patakzott a vér. A bérések a gyilkos menyecskeket megkötözték. A szegény leány pedig néhány perenyi kioldás után kiadta lelkét. A gyilkos asszonyt a mezei rendőrségnek adták át, mely bevitte Szabadkára s most a szabadkai törvényszék foglya.

A Geiger-féle lopás tettesei Szentesen.

A mult néten betörték a szentesi m. kir. adóhivatalba és a pénztár ajtójának felfeszítése után 22 drb letétben levő zseborát és egy arany láncot vittek el a hivatásos férfiak. Pénztárhoz azonban nem juthattak, mert a kettős falu pénztár átfurására már nem volt elegendő idejük. A véletlen aztán előkerítette a tetteseket. Pénteken ugyanis Szőke Gábor gátortól elloptak egy csónokot. Szőke rögtön értesítette telefonon a tiszaparti községek csendőrseit e lopásról. Csakhamar megérkezett a felelet Mindszentről, hogy Pap örmeister két gyanus embert fogott el a Tiszán, a kik a Szőke csónakján haladtak Szeged felé. Mikor a csendőrök megpillantották, a két jómadár elárulta magát és a vízbe ugrottak. Gyanus volt a tolvajok erőlködése a csendőrök előtt, s minden erejüket megfeszítve, kifogták őket a Tiszából s bekisérték nyomban a laktanyába. Megmotozásuk alkalmával előkerült öblös zsebeikből az illavai fegyház elbocsájító levele, melyből kitűnik, hogy a két jómadár a szabadkai birhedt negyedmillió betérésért kiállottak a reájuk mért büntetését.

Állat az emberben. Borzasztó büntényről tett a napokban jelentést Török József bajai lakos. Azt panasolta a kétségbeesett apa, hogy Tokodi Antal 46 éves ácslegény kicsalta Szent-Istvánra 6 esztendő kis leányát és ott az ártatlan gyermeknek elégitette ki állatias vágyát. A rögtön megejtett orvosi vizsgálat Török állításait mindenben igazolta, minek folytán a bestialis embert a kir. járásbírósg letartóztatta. Tokodi letartóztatása alkalmával holt részeg volt. Másnap kibálgatása alkalmával cinikusan bevallotta, hogy Töröknek 6 éves kis leányát már hetekkel ezelőtt szemelte ki magának és többször is említette, hogy ez előre eltökölt szándéka volt. Tokodi valóságos Zola-alak, de még ezen alakjában is megáll az ember esze, hogy miként lehet valaki ennyire elvetemült.

Megülte a feleségét. Kozbasits Márton szótari lakos külön háztartásban élő feleségét folyó hó 5-én ismeretlen okból agyonlőtte. Dr. Mészöly István kir. aljárásbíró, mint vizsgáló bíró a helyszínére folyó hó 6-án kirándult s a gyilkos férjét letartóztatta.

Tájékoztató a zombori felső keresk. iskolába való felvételre nézve. A zombori felső keresk. iskolában az előjegyzés, miután egy-egy osztályba csak 40 tanuló vehető fel, már az iskolai szűnőidő folyamán történt; ez alkalommal fizetendő: beíratási díj címén 2 frt, az ifj. könyvtár részére 1 frt és az év végén kiadandó Értésítőre 50 kr, összesen 3 frt 50 kr. A rendes felvételt szeptember hó 1., 2. és 3-án, mindenkor d. e. 9—12 óráig végezték. Tandij a zombori illetőségű tanulóknak nézve 10, a vidékieknek nézve pedig 15 frt. Szegénysorsu, jeles előmenetelt felmutató tanulók kivétel nélkül, tandijmentességben részesülnek, sőt tankönyveket is ingyen láttatnak el. A felső keresk. iskola (keresk. akadémia) három évfolyamból áll; az első évfolyamba (alsó oszt.) oly tanulók vehetők fel, akik a gymnasium, reál, vagy polgári iskola IV. osztályát sikerrel végezték el. A harmadik évfolyam (felső oszt.) tanulói a tanév végén a vallás- és közokt. és a keresk. miniszterek biztosi jelenlétében érettségi vizsgálatot tesznek, amely formális kvalifikáció tekintetében egyenlő a középiskoláéval. Minden egyébre, nemkülömben a tanulók elhelyezésére nézve is készséggel ad felvilágosítást az igazgatóság.

CSARNOK.

NEKROLOG.

— Visszaemlékezés Hechtnére. —

Ez a jó asszony meghalt. Városunkban alig lesz valaki, a ki legalább hírből ne ismerte volna. Tízennégy év előtt jött Zomborba s ez alatt az idő alatt a tanítványok egész sora fordult meg nála. Német, francia, angol nyelvre és irodalomtörténetből tanított. Ezekből a tárgyakból oktatást adott mindkét nemhez tartozó fiataloknak és felnőtteknek egyaránt. Merem mondani, hogy itt helyben a nyelvisméretetek terjesztésében uttörő, sőt ennél több volt. Ha idegen nyelvek és külföldi irodalmak ismeretének, ezen ismeretek iránt való általános érdeklődésnek és a tanulási kedvnek művelődési szempontból értéket tulajdonítunk, a mint-hogy tulajdonítanunk kell, ugy Hechtné iskolánk mellett hathatós művelődési tényező volt. Az ő működése révén a nyelvek és irodalmak tanulása nálunk divattá lett. S ha ezen az uton így haladunk tovább, ha ebből a divatból a gyakorlati szokást teremt, elérjük még, hogy a világtudásért, járdájáért, árkaikért s hasonló sokat hallott dolgokért agyongyonyolt Zomborunkból egy, minden ízében újjászületett, jó nevelésű, fegyelmezett, irigylet Zombor lesz. Már most alig van nagyobb ház, mely Hechtné készletességét igénybe ne vette volna.

Oly egyéniség volt, a kire az, a ki közelebről ismerte, nem tud visszaemlékezni anélkül, hogy az igazi szeretet és fájdalom érzése kedélyét fogva ne tartsa a kegyelet számára. Komoly volt és jó volt a szó legszebb és legnőiesebb értelmében, szavaiban, cselekedeteiben egyaránt. „Életében sokat érzett és gondolkodott“, de nem is voltak szavai soha üresek. Nem mondott olyant, a mit tényleg nem érzett, vagy nem gondolt volt. A beszélőt figyelmesen és érdeklődéssel hallgatta; ha nem értett vele egyet, összehunyorította szeméit, erősen figyelt, láthatóan gondolkodott s itél egyszerűen s élénk védelmet fejtett ki a maga álláspontja mellett; nem volt olyan ellentét, a melyre meggyőződés vagy legalább meggyőződésből nem válaszolt volna. Mily kedélyesen hallgatta azonban az elbarátot, mily kedvező fogadtatásban részesítette egy-egy sikertől gondolatát; ki sem mondta még, szeméi már nevettek s előre küldték a tetszés, az öröm, a rokonszenv mosolyát. A vele társalgó nem érezhette magát feszeseen, mert ha jót mondott, be sem fejezhette mondatát, ő ujjongva, szinte örömprepsve egészítette ki s folytatta szövegében, szabatosabban, jóváhagyása jeléül újabb eszmékkel fűszerezve a kedves témát. Sokáig szóhette volna így mindig a fölvetett tárgy fonalát, ha a beszéd testi erejét ki nem meríti.

„Meleg kebellet tett mindent, a mibez fogott, meleg kebellet szölt mindent, a mit beszélt.“ Ezért volt beszéde vonzó s ezért buzdult fel sokszor a saját szavaival. Hányszor kellett őt környezetének erőszakkal hallgatásra bírnia, hogy buzgalmában ne ingerelje fel magát a világ bajain. Érzékenysége, jószívűsége jellemével együtt jártak. Egyénisége egységes volt. Ugyanaz volt a családban, hivatala teljesítésében s társaságban egyformán. Mindentütt ugyanazokkal az erényekkel: ugyanazzal a buzgósággal, ugyanazzal az őszinteséggel gondolkodott, beszélt és tett. S ez adta és emelte személyének értékét, megbízhatóságát. S becsülte is mindenki igazán s utógondolat nélkül.

Élete célja, boldogságának talizmánja kis leányának felnevelése volt. Mennyi gyöngédséget, gondot, fáradságot hordott erre a célra össze! Érett megfontolással, tervszerűleg végezte ezt a hosszú fáradsó munkát s valóban megthát az az éberség, amelylyel a gyermek tudatának első ébredésénél a szó szoros értelmében lesben állt. Hányszor mesélte óráinkon a kis leány naiv kérdéseit és fogós „miért“jeit; hogy igazán beszélt-e Aesopus a számárral; hogyan mehet az ember lelke az égbe, amikor azt a „holttestet“ bezárlják a koporsóba; hogy alszik-e az a „halott“; és mikor jön vissza az a „lélek“. Ezekre a kérdésekre mindig felelt. A gyermek felajzott kíváncsiságát mindig saját nevelési céljainak megfelelően elégítette ki. Felelt úgy, hogy a kis kíváncsi megértette, hogy az igazságtól messze el nem tért s hogy az erkölcsösség és vallásosság épületének egy-egy követé letette. Betegágya mellett tanította meg istenfélelemre és imádságra; s persze, hogy a gyermek azonnal félrevonult a szoba valamelyik szögletébe, ahol senki se látta s imádkozott az „édes mama“ fölgöngyöléséért. Ilyenkor azután egy csók pecsételte meg a kis közvetítő sikerrel járt égi küldetését s mindketten boldogok voltak. Ő, ez az anyának oly nagy sikere volt, hogy ezzel összes fáradságáért bőven megtulalmazottnak érezte magát. Mindig őrlte, ha a kis leány játszott, mert ilyenkor szerette oktatni. A gyermek csak játszott, pedig akkor tanult sokat és szépet: tisztaságot, pontoságot, óvatosságot; játékközben tanulta meg, hogy mi az a „lean“, a „table“, a „barátnő“, az emberszeretet.

Eppen ily céltudatos gondnal és ügyeszeretettel tanított az óráin is. Tanítványai bizonyára emlékezni

fognak az ő szokásos bevezető kérdéseire: „Haben Sie gelernt? — Auch die Wiederholung?“ Azt tartotta, hogy „aki tanul és nem ismételi, éppen annyit tesz, mint az, aki vet és nem arat.“ Az írásbeli dolgozatokat lelkiismeretesen és tapintattal javította s nagyon ügyelt arra, hogy különösen idősebb tanítványainak kedvét a tárgya iránt ébren tartsa. „Jetzt soll ich diese schönen Reihen durch meine hässlichen Lettern entstellen!“ — szokta mondani, amikor egy tisztán megírt dolgozatot javítani kezdett. Fontosnak tartotta azt, hogy tanulói a személye iránt való bizalomra, szeretetre szokjanak s nem győzte elégszer hangsúlyozni, hogy a hibákat nem büntetésül írta le tiszter-buszor, hanem csupán a helyesnek gyakorlására. Tanító volt eszményi értelemben. Világosan, nyugodtan beszélt. Tanított azért, hogy tanuljanak is tőle. Felesleges megemlítenem, mily alaposan ismerte nemzete nyelvét, irodalmát s mily jártassága volt a külföld munkáiban. A növendék dolgozataiban éppen kereste a haladás jeleit s tudott őrlni a javulásnak. A sikerültebb fogalmazást kétszer is elolvasta és mutogatta. Mintha magam előtt látnám szegényt, amint az írásbeli rész elintézése után félretölti az írószereket s a szék támlájára dől, hogy a társalgásra térjen. „Racontez — moi quelque chose!“ — ezt szokta rendszeresen mondani. S mily türelemmel hallgatta és javította a mi hibás, néha elég unalmas, vergődő hebegésünket. Ha a fölkelelő a lefektetésig mindent kimerítettünk, ő mesélt magáról, a szüleiről, Németországról s mi egymásról.

Kedvessége és szives vendéglátása mellett tanuskodik az a körülmény, hogy tanítványai sűrűn látogattak meg. Felejthetetlenek maradtak azok a vasárnap délutánok, amelyeket társaságban töltöttem. Egyszer arra kért, hogy ha szünnapokon jövök, jó magyar művekből olvassak fel. Eleintén kisebb költeményeket kerestem s a fordításra elkészültem, mert a német fölvasás a magyar szövegből nagyon is akadozva ment. Később azután már elégséges volt az ismeretlen szavakat kikeresnem, hogy a körülményekhez mérten a kellő folyékonyssággal haladhassak; míg egyszer azután Bánkban fölolvására vállalkoztam. A szepet és igazat mindenben határtalan odaadással tudta élvezni s talán szabad elmondanom — hiszen nem az én érdemem — hogy ott tilt órák hosszat a pamlagra cövekelve s hallgatta figyelmesen a nemes Bánk gyótródéseit, Melinda keservét. Sok magánbeszédet megisméltetett, a szép helyeket ő maga mondta el utánam s fontolgatta szavanként az erőteljű duzzadó kifejezéseket. Itt nem hagyhatom megemlíteni, hogy mennyire jól esett akkor azt a kivánságot hallanom, hogy olvassam el Bánknak azt a monológját, amely ugy kezdődik, hogy: „Melinda! és megint Melinda!“ magyar eredetiben. Akkoriban olvastuk Bánk-bant az iskolában is. Ott e darabot részletesen feldolgoztuk s lelkesültünk rajta mindannyian. Hazafias irányánál és egyéb kiváltságainál fogva kedvelt darabunk volt mindig s mondhatlanul büszke voltam arra, hogy német tanítónóm megjelöli azt a részt, melynek magyar eredetijét akarja hallani. Akkor pedig még semmit sem értett magyarul. Természetes, hogy csak a fonetikai szépségei érdekelhették azoknak a helyeknek, amelyeket költői szépségeikért megjegyezett magának. Nem soká kerétem magam s olvastam eredetiben hévvel, érzéssel a gyönyörű emóciót. „Ach, das ist ja wunderbar, das sind ja köstliche Perlen!“ — mondta elragadtatással. S amikor a következő kezdősorú Bánk magánbeszédnek „Hogy a tetem fagyos...“ ahhoz a részéhez jutottunk a magyar szöveg olvasása közben, hogy:

„De hát Melinda! Oh! hát a baza!
Itten Melindám, ottan a hazám!“

meg kellett állnom s az egyes szavak német jelentését elmondanom. Tudni akarta, micsoda szavak azok, melyek egymás mellett oly „édesen csengenek“. S amikor megmondtam, hogy a „hazám“, „mein Vaterland“-ot jelent, az igazi belső meghatottságtól elsápadt. Finom lelkére megnevezhetetlen varázsszal hatott az a bensőség, amelylyel — amint mondta — „ez a szent fogalom ily páratlanul szép zenéjű“ külső formával van összeforruva. Elhatározta, hogy megtanul magyarul, meg is kezdte a leckéket, de sokkal jobban el volt foglalva, semhogy szándékát kedve szerint megvalósíthatta volna. Nekünk tréfásan mindig azt mondta, hogy nem akar megtanulni, mert akkor a tanítványai magyarul akarnak majd vele beszélni.

A derék asszony nincs többé. Sok jószág, sok erény, ó és bizonyára sok győtrelem is semmisült meg a kialudt élettel, mert hisz „minden erény önáldozattal jár“. Hechtné élete szóról-szóra igazolása ennek a szép mondatnak. Az erényekért — áldozatok... Csakhogy az erényei áldozataival nem maradhattak egyensúlyban. Gyenge volt s nem áldozhatott annyit, mint amennyi erényi magának lefoglalt, végre legbecesebbjét kellett odaadnia — az életét. Komolyan gondolkodó, érzékeny kedélyű, művelt lelkű ember világos tudatában van annak, hogy mily rendeltetését akar a sors vele betölteni. Ha e tudat nincs is állandóan a felszinen s nem is uralja állandóan a hangulatot, vannak az ihletésnek oly pillanatai, amikor a Párkák a földre jönnek, elzajbasztják a kiszemelt balandó földi érkeiket és örögi kiméletlenséggel súgják a megmáshatlan végzetet.

Schillernek egy versét feltűnő elérzékenytlenséggel, hogy ne mondjam aléltással szavalta, ahányszor olvasta. Ráillik sorsára; ki tudja mit érezhetett szegény, nem a maga végzetét ismerte-e fel, amikor lágy hangja jóslatszerű melódiával fakadt belsejéből:

Anch ich war in Arkadien geboren,
Auch mir hat die Natur
An meiner Wiege Freude zugeschworen;
Auch ich war in Arkadien geboren,
Doch Thränen gab der kurze Lenz mir nur.

Loschitz Ferenc.

Szerkesztői üzenetek.

W. E. B.-Almás. Próza dolgozatait szivesen vesszük. A küldött verseket közöljük.

B. B. I. Zombor. „A beteg“ című cikkét nem közölhetjük.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és válto-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

1457. szám.

1899.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi tek. kir. törvényszék 1898. évi 15044. számú végzése következtében Bihari Benő dárdai ügyvéd által képviselt Böleskey Gyula villányi lakos javára Angeli Miklós és neje csoponylakos ellen 235 frt 24 kr és járuléka erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1112 frt 20 kr-ra becsült butor- és ágynemű, 1 tehén, 1 hízó disznó, 1 szecsakavágó, 1 gőzgép cséplőgéppel és 1 decimal mérlegből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró V. 1469/4. 1899. számú végzése folytán 235 frt 24 kr tőkekövetelés, ennek 1898. évi szeptember hó 1. ső napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 49 frt 92 kr-ban bíróság már megállapított költségei erejéig Csoponylakos alperes lakásán leendő eszközésére 1898. évi augusztus hó 19-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adani.

Kelt Zomborban, 1899. évi augusztus hó 6-án.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

2142. szám.

tkvi 1899.

Arverési hirdetmény.

A hódásági kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Legrand Ferenc által képviselt Kubinyecz György mint a parabutyi segélyszövetkezet engedményese végrehajtható Cserni János végrehajtást szenvedő elleni 260 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódásági kir. járásbíró) területén lévő, Pivnicia községben fekvő, a pivnicai 669. számú tjkvben A. I. 9—11 és 16. sor, 1654/6., 2011/b. (2328—2329/b) és 4810/b hr. sz. alatt Cserni János nevére felvett 1/2-ad telekből álló jószágtestre 779 frt-ban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelete és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi szeptember hó 19-ik napján délután 3 órakor Pivnicia községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladotni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 77 frt 90 krt készpénzben vagy az 1881-ik évi LX. t. c. 42 ik §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hódásághon, 1899. évi augusztus hó 15-én.

A hódásági kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

2656. szám.

tkvi 1899

Hirdetmény.

Karavukova község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886. XXIX., 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. törvényekben előírt helyszíni eljárás végett és pedig egyelőre csupán az azonosító 1899. évi szeptember hó 7-ik napján az azonosítás befizetése után pedig a bizottság a községben megjelenend.

Eennélfogva felszólítanak:

1. mindazok, akik a tjkönyvben előforduló bejegyzésre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszaközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmek előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átirásra az 1886. XXIX. t. c. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezzen iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejötté a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére eügedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékelengedés kedvezményétől is elesnek;

3. azok, akiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy egyéb jog van nyilvántartásba bejegyezve, ugyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztés kérelmeznek, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Karavukova község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kiküldött bizottság.

Hódáságh, 1899. évi július hó 29-én.

Várady Endre,
betétszerkesztő.

Juhász Jenő,
kir. aljbíró.

1638. szám.
1899.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróóság 1899. évi Sp. II. 294. és V. 1547/3. számú végzése következtében dr. Jovánovits József és Vargay Ferenc zombori ügyvédek által képviselt Hay Fáni és Scherer Ferenc zombori lakosok javára Kyrle Rudolf zombori lakos ellen 40 frt és 131 frt 50 kr és járulékaik erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 440 frtra becsült butornemű és 1 zongorából álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróóság V. 1547/4. 1899. számú végzése folytán 40 frt és 131 frt 50 kr tőkekövetelés, ezek esedékessége napjától járó kamatai és eddig összesen 59 frt 48 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban alperes lakásán leendő eszközésére 1899. évi augusztus hó 25-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1899. évi augusztus hó 8-án.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Pályázat tanítói állásra.

A szántovai róm. kath. népiskolánál megüresedett magyar-sokac nyelvű tanítói állásra **f. évi augusztus hó 31-ig** pályázat hirdettetik. Javadalmazása: a) 400 frt készpénz a község pénztárából előleges negyedévi részletekben; b) 2 szoba és konyhából álló szabad lakás konyhakerttel; c) a másodkántori teendők végzéseért évi 200 frtnyi tiszteletdíj utólagos negyedévi részletekben az egyházmegyei nagyobb alapból. Megkívántatik: a magyar és sokac nyelvben, valamint a kántori teendők végzésében való teljes jártasság, mi okmányokkal igazolandó. A megválasztandó tartozik az állást azonnal elfoglalni, mely naptól fogva fizetése is folyóvá fog tétetni. A kellőleg felszerelt kérvények a szántovai r. k. iskolaszékre címezve főt. Maison Mihály ker. esperes urhoz Rigyicára küldendők.

Szántova, 1899. évi augusztus hó 6-án.

3-1

A. r. k. iskolaszék.

1033. szám.
1899.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A dugabara-bezdáni párbuzammú kiegészítési munkálataihoz szükséges 7012 m.³ kőhányási kőanyag és 5726 m.³ batinai kötőrmelék szállításának vállalatilag leendő biztosítására **1899. évi augusztus hó 25-én délelőtt 10 órakor** a zombori m. kir. folyammérnöki hivatalnál zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

Az építési feltételekre és a megkötendő szerződésre vonatkozó összes adatok, továbbá a benyújtandó ajánlatok mintája alulírott hivatalnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Zombor, 1899. évi augusztus hó 7-én.

2-1

M. kir. folyammérnöki hivatal.

1227. szám.
1899.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróóság 1899. évi V. 1457. számú végzése következtében Vargay Ferenc ügyvéd által képviselt Kőszegi Károly javára Gálffy Géza és neje ellen 1000 frt és járulékaik erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1059 forintra becsült butor- és ruhaneműek, különféle ezüst evőeszközökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróóság V. 1457/2. 1899. számú végzése folytán 1000 frt tőkekövetelés, ennek 1899. évi május hó 20-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 54 frt 07 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Ns.-Miliciens végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszközésére **1899. évi augusztus hó 19-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1899. évi augusztus hó 5-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

7019. szám.
1899.

Pályázati hirdetmény.

Német-Palánka községében lemondás folytán megüresedett, előleges havi részletekben fizetendő évi 360 frt javadalmazással bíró községi irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom pályázni óhajtokat, hogy iskolai és eddigi alkalmaztatásukat feltüntető bizonyítványaikkal felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi augusztus hó 20-ig** annál is inkább beterjeszték, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom. N.-Palánka, 1899. évi július hó 23-án.

2-1

Hipp Dezső,
főszolgabíró.

1031. szám.
1899.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A dugabara-bezdáni párbuzammú megroskadó részeinek helyreállítási munkálataival kapcsolatosan a folyó évben szükséges 3210-85 m.³ elsőrendű kőhányási kőanyag, valamint 2550-5 m.³ batinai kötőrmelék szállításának és beépítésének vállalatilag leendő biztosítására **1899. évi augusztus hó 24-ik napján d. e. 10 órakor** a zombori m. kir. folyammérnöki hivatalnál zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

Az építési feltételekre és a megkötendő szerződésre vonatkozó összes adatok, továbbá a benyújtandó ajánlatok mintája alulírott hivatalnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Zomborban, 1899. évi augusztus hó 7-én.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

2329. szám.
tkvi 1899.

Árverési hirdetmény.

A hódásági kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Legrand Ferenc által képviselt Doroszlovác Milán és társai végrehajtatóknak Mártly Gávra végrehajtást szenvedő elleni 60 frt 70 kr tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvénytörvény (a hódásági kir. járásbíróóság) területén lévő, Déronya községben fekvő, a déronyai 15. sz. betétben A. I. 1. sor, 221. hr. sz. a felvett szőlőből Mártly Gávrat megillető 1/4-ed részre 115 frt; a déronyai 59. számú betétben A. 1. sor, 1002/1. hr. sz. alatt felvett Mártly Gávra nevű álló szőlőre 296 frt; a déronyai 635. sz. betétben A. I. 1-5. sor, 917/1, 917/2, 918/1, 918/2, 918/3. hr. sz. alatt felvett birtoktestből Mártly Gávrat megillető felelő rész jutalekra 110 frt; a déronyai 888. sz. betétben A. I. 1. sorsz. alatt felvett s a végrehajtási törvény 156. §-a értelmében egészben elárverezendő Mártly Gávra és Ott Simon nevű álló legelőtelvényre 100 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1899. évi szeptember hó 18-ik napján délután 3 órakor** Déronya községvárosánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladottnak fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 11 frt 50 kr, 29 frt 60 kr, 11 frt és 10 frt készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényű átszolgálatni.

Kelt Hódásághon, 1899. évi július hó 13-án.

A hódásági kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.

1342. szám.
1899.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróóság 1899. évi Sp. III. 85. számú végzése következtében Szmekál József javára Ulrich Vince ellen 245 frt 60 kr és járulékaik erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 867 frtra becsült különféle butorneműekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróóság V. 1553/2. 1899. sz. végzése folytán eddig összesen 48 frt 05 krban bíróság már megállapított költség erejéig Zomborban a városházánál leendő eszközésére **1899. évi augusztus hó 18-ik napjának délelőtti 12 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1899. évi augusztus hó 6-án.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

1616. szám.
1899.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróóság 1899. évi Sp. II. 137/3. számú végzése következtében dr. Strasser Lajos zombori ügyvéd által képviselt dr. Grüner Samu, mint kisk. Bunyi Gyula gyámja zombori lakos javára dr. Ivánkovits Pál palánkai lakos ellen 200 frt és járulékaik erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 363 frtra becsült butornemű és 1 pénzszekrényből álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróóság V. 1226/3. 1899. sz. végzése folytán 200 frt tőkekövetelés, ennek 1898. évi május hó 1-ső napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 40 frt 25 krban bíróság már megállapított költség erejéig Zomborban Bunyi Károly-féle házban leendő eszközésére **1899-ik évi augusztus hó 18-ik napjának délelőtti 11 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1899. évi augusztus hó 1-én

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Bátorkodunk tisztelettel értesíteni, hogy **UJVIDÉKEN, Petőfi-utca 38. szám alatt** nagy raktárt nyitottunk, melyben mindennemű gyártmányunkból **állandó gépkiallítást** tartunk és kérjük, szíveskedjék **gazdasági gépekben** beálló szükségletei végett bizalommal képviselőnkhez **BAYER FERENC** urhoz (Ujvidék, Petőfi-utca 38. sz.) fordulni. Budapest, 1899. június hóban.

Kiváló tisztelettel
HOFHERR és SCHRANTZ.

12-9

CSÓDTÖMEGELADÁS.

Alulírott tömeggondnok ezennel közhírré teszi, hogy közados Bugarszky Athanasz zombori kereskedő csódtömegehez tartozó és a csódteltár I. 1-1244. tétel alatt összeirt 14771 frt 34 kr beszerzési és 6531 frt 68 kr becsértéket képviselő kézműár és bolti felszerelés, a csódtömege határozata alapján egy tömegben, versenyárgyalás útján eladás alá bocsájtatik.

Venni szándékozók felhivatnak, miszerint 1477 frt mint bánatpénzzel felszerelt zárt vételi ajánlataikat **1899. évi augusztus hó 20-ik napján délelőtti 9 óráig** alulírott tömeggondnok avagy Szilágyi Mór választmányi elnöknel nyújtsák be.

A csódtömege sem az áruk minősége, sem mennyisége, sem pedig a csódteltár számadatainak helyessége iránt szavatosságot nem vállal és fentartja magának a jogot az ajánlatok közt szabadon választani és esetleg a legjobb ajánlatot is el nem fogadni.

Az ajánlatok felett a választmány 1899. évi augusztus hó 20-án délelőtti 10 órakor fog határozni.

Vevő köteles az általa megvett tömeg vételárát 8 nap alatt a tömeggondnok kezéhez készpénzben lefizetni és ugyanezen időn belül a tömeget átvenni és a bolti helyiséget kitírtetni. — Amennyiben a vevő a feltételek bármelyikének eleget nem tesz, bánatpénzének elvesztésén felül a csódtömegeknél okozott kárt is megteríteni köteles.

Az átruházási költség és illeték vevőt terheli. A csódtömege, nemkülönben a csódteltár előleges jelentkezés után alulírott tömeggondnok közbenjöttével bármikor megtekinthető.

Kelt Zomborban, 1899. évi augusztus hó 4-én.

Dr. Krónits István,

ügyvéd, mint közados Bugarszky Athanasz csódtömege gondnokja.

3-2
1556. szám.
1899.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

Bács-Feketehegy községben elbocsájtás folytán megüresedett gyalogrendőri állásra pályázatot nyitunk. Felhívjuk mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtoják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket alulírott község előjáróságánál **1899. évi augusztus hó 15-ik napjának délutáni 5 órájáig** adják be. Később érkezők figyelembe nem vétetnek. Javadalmazás: 300 frt készpénz utólagos havi részletekben.

A felszerelést a község adja; a ruházatot a megválasztandó tartozik sajátjából beszerezni.

Bács-Feketehegy, 1899. évi augusztus hó 4-én.

Kozma Dezső, jegyző. **Bányai Péter,** biró.

9033. szám.
1899.

Pályázati hirdetmény.

A bács-kulai járásba kebelezett Bács-Keresztur községében lemondás folytán megüresedett és 360 frt előleges havi részletekben fizetendő javadalmazással egybekötött községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok. Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelendő kérvényeiket hozzám **folyó évi augusztus hó 25-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert az azontul érkezőket figyelembe nem fogom venni.

Bács-Kulán, 1899. évi július hó 31-én.

Dr. Széchenyi Tamás,
főszolgabíró.

3-2

*	Nemes-militicsi gyógyfürdő.	*
Nemes-militicsi gyógyfürdő.	<p>A község tulajdonát képező fürdő szeptember hó 15-ig a nagyközönség rendelkezésére áll.</p> <p>Kitünő gyógyhatású tóviz.</p> <p>Kényelmes fürdőház és gondozott park, vendéglő, olcsó lakások, kellemes nyári üdülőhely.</p> <p>Vasuti állomás. Minden vasár- és ünnepnap Zomborból délután 1 óra 4 perckor különvonat.</p> <p>Hetente többször zene.</p> <p>Fürdőorvos: Dr. KONRAD SÁNDOR.</p> <p>Kitünő ételkről és italokról Vranits Mladen bérli gondoskodik.</p> <p>Bővebb felvilágosítással és prospectussal Karagits István fürdő főfelügyelő szolgál. *—9</p>	Nemes-militicsi gyógyfürdő.
*	Nemes-militicsi gyógyfürdő.	*

1592. szám.
kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

A 2/1891. sz. községi szabályrendelettel a törvényhozás, illetve törvényhatóság intézkedéséig szervezett községi rendőrség létszámában lekötésén folytán megüresedett rendőrségi állásra, melylyel évi 300 frt készpénzfizetés van összekötve, ezennel pályázat birtetik.

Pályázó által igazolandó, hogy:

a) magyar honpolgár, b) védkötelességének megfelelt, 24. életévét betöltötte, az 50 iket pedig el nem érte, c) feddhetlen erkölcsű, teljesen rovatlan előéletű, d) teljesen egészséges, e) írni, olvasni tud és a községben divó nyelvet bírja, f) az őrzései állásra ezeken kívül megkívánatik a magyar nyelvnek szó és írásban való oly tökéletes bírása, hogy az előirt írásbeli teendőket biztosan végezhesse.

Az alkalmazásnál elsőbbség adatik.

1. Az 1873. évi II. t. c. értelmében kedvezményezett altisztek és kiszolgált állami csendőröknek.

2. A hadsereg és honvédségnél kiszolgált egyéneknek.

3. Kifogásnélküli rendőrségi szolgálatban (nem felelőségi minőségben) alkalmazásban állott egyéneknek.

4. Végül előnynek tekintetik minden körülmények között a szolgálati magyar nyelvnek szó és írásban való bírása, valamint a nőtlenység.

Fenti körülmények és előnyök közokiratokkal igazolandók, az egészségi állapot törvényhatósági orvosi bizonyítvánnyal olyképp igazolandó, hogy a szellemi és fizikai állapot és a főbb érzékeknek, hallás és látás bírása teljesen kitűnjék.

Pályázati kérvények fentiek szerint okmányolva alulirt előjárásához **1899. évi augusztus 16-ik napjáig** bezárólag benyújtandók.

A ruházatot a rendőrségi sajátjából tartozik földözni, a felszerelést a község adja.

Kupuszínán, 1899. augusztus hó 2-án.

Török Endre, **Mikó János,**
jegyző. 2—2 bíró.

Van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönség becses tudomására hozni, miszerint a **Melichar**-féle szabadalmazott és a kontinensen legjobbnak elismert és legelterjedtebb

Unicum Drill sorvetőgépek

kizárólagos képviselőtét Bács-Bodrogh megye területére elnyertem és ezekből úgy **bajai**, valamint **bács-kulai**, **titeli** és **ó-becsei** üzleteimben állandóan nagyobb raktárt tartva, lehetővé tevé ezzel az azonnali leggondosabb kiszolgálást.

Az **Unicum sorvetőgépek** előnyei más vetőgépek felett ma már annyira ismeretesek, hogy azokat külön kiemelni szükségtelen, ugyanazért is azon tiszteletteljes kérelemmel fordulok az igen tisztelt gazdaközönséghez, szíveskedjék becses rendelményeivel engem bizalommal felkeresni és én előre is biztosítom a leggondosabb kiszolgálásról.

Árjegyzékkel és árajánlattal szívesen szolgál

SZÜCS ÖDÖN

mezőgazdasági gépgyára **Baján.**

*—15

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KÖNYVOMDAI INTÉZETE
ZOMBORBAN
A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

Itt megrendelhetők:
Váltók.
Gyászlapok.
Számilák.
Levélfek.
Névjegyek.
Eljegyzési és esketési kártyák.
Sima- és dombornyomatu monogrammok.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községeknek három havi hitel.

Itt megrendelhetők:
Hírlapok.
Művek.
Naptárak.
Táblázatok.
Falragaszok.
Körlevelek.
Táncvigalmi meghívók.
Táncrendek.
Étlapok.

A „**BÁCSKA**” kiadóhivatala.

Telefon szám: 18.   Telefon szám: 18.

Kiadó lakás.

Zomborban, Szelenese külváros Géza-utcában 277. ö. i. számú ház, mely 3 utcai s 1 udvari szoba, 2 konyha, 1 élés- s 1 fűskamra, pince és nagy kertből áll, folyó évi november hó 1-től kiadó.

Römer Manó,
háztulajdonos.

3—2

Egy jó házból való fiú

tanoncul
felvétetik 3—2

ifj. Trischler Ferenc
rövidárú-üzletében **HÓDSÁGHON.**

30246. szám. **Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.**
alisp. 1899.

Pályázati hirdetmény.

A vezetésemre bizott vármegye almási járásában lemondás következtében megüresült évi 220 frt fizetés, 30 frt lakpénz és 20 frt évi csizmapénz és természetbeni rubázattal (évente 1 sapka, 1 atilla, 2 kék nadrág, 1 vörös mellény, egy teljes kanavász nyári ruha, valamint 3 évente egy báránybéleses mente és 4 évente egy köpeny) javadalmazott járási hivatalosági állásra ezenel pályázatot nyitok és felbivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1873. évi II. t. c. 12. §-ában és ugyanazon törvényeikk 17. §-ának c) pontjában körülirt követelményeknek megfelelően felszerelt kérvényeket **1899. évi augusztus hó 31-éig** hozzám annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezöket figyelembe venni nem fogom.

Zombor, 1899 évi július hó 26-án.

Karácson Gyula s. k.,
alispán.

3—3

Ritka alkalmi vétel mig készletem tart.
Valódi angol Helikal Premier, Stiria, Kayser, Seidl Nauman Coupir **kerékpárjaimat**
bámulatos olcsón adom, mig a készletem tart.

*—7 Két évi jótállás.

TEITSCH GÁSPÁR,
kerékpár-raktára és mechanikai műintézete
ZOMBOR.

Teljesen leszállított árák.

CZEISEL JÓZSEF
gazdasági gép- és mechanikai műhelye, fémöntöde
ZOMBOR,
Zarándok (sóház)-utca 105. szám,
a város házzal szemben.

Van szerencsém a n. é. község szives tudomására hozni, hogy a fönnálló gazdasági gép- és mechanikai műhelyemet **valódi angol Beeston és fegyvergyári kerékpár-raktárral**
bővíttem ki. — Tudvalevő, hogy az angol és a fegyvergyári Styria-féle kerékpárok a legjobb és legkönnyebb anyagból készülnek és ennél fogva a legtartósabbak, ezért ajánlom azokat a n. é. község szives figyelmébe.

Az **angol Beeston-féle és fegyvergyári kerékpárok** csakis nálam kaphatók. Továbbá ajánlom nagy **mechanikai és bicikli-javító műhelyemet,**
ahol minden munka pontosan és jutányosan eszközöltetik.

A n. é. község becses pártfogását kikérve, maradtam
kittünő tisztelettel
CZEISEL JÓZSEF.

12—11